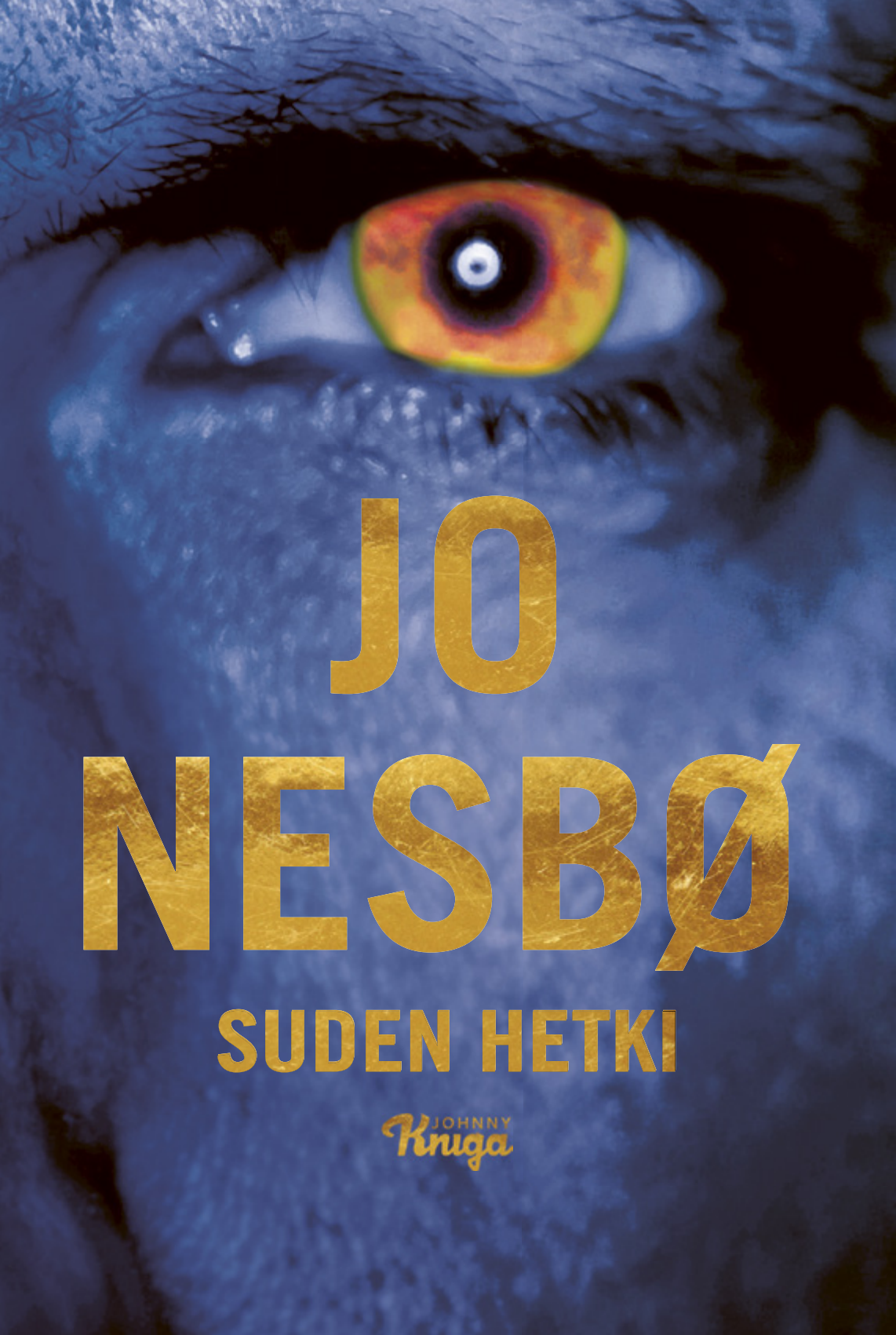

JO NESBØ

SUDEN HETKI

JOHNNY
Kniga

Jo Nesbø

SUDEN
HETKI

SUOMENTANUT OUTI MENNA

JOHNNY KNIGA
HELSINKI

Ensimmäinen painos.

Alkuteos: Minnesota

© 2025 Jo Nesbø

First published by H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard), Oslo Norway 2025

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielisen laitoksen © Outi Menna ja Johnny Kniga 2025

Johnny Kniga

An imprint of Werner Söderström Ltd

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN: 978-952-362-123-7

Painettu EU:ssa.

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@kniga.fi

»*We're all living in Amerika, Amerika ist wunderbar.*»

RAMMSTEIN

1.

Saapuminen. Syyskuu 2022

»JA MIKÄHÄN ON vierailunne syy, mister Holger Rudi?«

Miespuolisen passivirkailijan katse on väsynyt, ja hän silmäilee minua välinpitämättömästi raapiessaan olkavarttaan U.S. Customs and Border Protection -logon alapuolelta.

»Tulin tekemään tutkimusta«, vastaan.

»Millaista tutkimusta?«

Olen lentänyt Oslosta Reykjavíkin kautta Minneapolisiin, aikaero on seitsemän tuntia ja elimistöni mukaan minun olisi pitänyt olla nukkumassa jo aikoja sitten, joten sen sijaan, että vastaisin hetken mielihoiteesta »tutkin murhaa» ja päätyisin kuulusteluhuoneeseen, vastaan tekeväni kirjaa eräästä norjalaistaustaisesta poliisista.

»Olet siis kirjailija?«

Haluaisin vastata, että olen taksidermisti. Eläintentäyttäjä. Ja tullut tänne etsimään päällysnahkaa rungolle, jo valmiina olevalle tarinalleni. Tuo kuva, minun itse itselleni antama titteli, on kangastellut mielessäni sitkeästi kuukausien ajan. Mutta kuten todettua: olen väsynyt.

»Kyllä«, vastaan.

»Mielenkiintoista. Minut on muuten kastettu The Norwegian Lutheran Memorial Churchissa.« Passivirkailija hymyilee ja ojentaa takaisin norjalaisen passini. »Meitä on täällä Minnesotassa yltympäriinsä.«

Jo taksimatalla keskustaan huomaa kaupungin muuttuneen. Näen uusia teitä ja rakennuksia, joita ei ollut olemassakaan kahdeksan vuotta sitten, kun viimeksi kävin Minneapolisissa. Erotan etäällä häämöttävän Downtownin ääriviivat. Käännyimme moottoritietä virastorakennusten hallitsemalle alueelle. Pilvenpiirtäjien välistä pilkottaa kulmikas, iltapäiväaurinkossa häikäisevästi säihkyvä möhkäle.

»Mikä tuo lasihäkkyrä on?» kysyn kuskilta.

»Tuo vai? U.S. Bank Stadium. Vikingsien kotistadion.»

»No huhhuh.»

»Seuraatko jalkapalloa?»

Kohautan harteitani. »Olen nähnyt Vikingsien pelaavan vanhalla stadionilla. Voisin ehkä hankkia lipun johonkin matsiin.»

»Onnea yritykseen.»

»Onnea yritykseen?»

Taksikuski, arviolta viisikymppinen musta mies, katsoo minua peilistä mantelin muotoisten silmälasiansa läpi. »Niitä on vaikea saada. Minulle tarjottiin eilen lippua keskivertopaikoilta. Hinta 350 dollaria.»

»Oikeastiko?»

»Oikeasti. Aiemmin futismatsit olivat tapahtumia, joihin saattoi mennä rentoutumaan poikansa kanssa. Nykyään niille on käynyt samoin kuin kaikelle muullekin tässä maassa. Futiksesta on tullut rikkaiden huvia.»

Katson ulos ikkunasta. Kun aikoinaan kyläilimme Yhdysvalloissa setäni ja tätini luona, suuntasimme harvoin keskustaan. Kaikki tarvittava hankittiin joko lähimarketista tai Southdale Mallista. Silti hämmästyin alueen hiljaisuutta, sitä kuinka vähän ihmisiä kaduilla näkyy. Kahdeksan vuotta sitten, kun serkkuni toi minut Hennepin Avenuelle baariin, jossa oli kattoterassi, ydinkeskusta kuhisi elämää. Etenkin Nicollet Mall, jonka ohi ajamme seuraavaksi.

»Missä kaikki ovat?» kysyn.

»Ai ihmisetkö?»

»Niin.»

»No, meininki täällä ei ole ollut ihan samanlainen sen jälkeen mitä tapahtui.»

Sen jälkeen mitä tapahtui. Minä ajattelen heti kuuden vuoden takaisia murhia, mutta kuski ja muut paikalliset ajattelevat luonnollisesti George Floydin murhaa, josta on nyt kaksi vuotta. Pelkästään matkalla lentokentältä keskustaan olen nähnyt kolme poliisin Minneapolisin kadulla murhaamaa mustaa miestä esittävää graffititeosta.

»Siitähän on jo kauan», sanon.

»Ei se siltä tunnu», kuski sanoo. »Jotkut ehkä kuvittelivat, että sellainen tapaus vahvistaisi asukkaiden yhteishenkeä. Rasistinen poliisi vastaan kaikki muut, eikö vain? Mutta jos minulta kysytään, se repi tämän kaupungin. Kun pandemia vielä iski suunnilleen samaan aikaan, homma oli melko lailla sillä selvä...»

Me pysähdymme Hilton Hotelin eteen, ja maksan kyydin käteisellä ja annan reilusti tippiä. Ennen kuin nousen autosta kerron kuskille tarvitsevani tyyppiä, joka kierrättäisi minua kaupungilla, ja kysyn onko hän kiinnostunut. Pääsemme sopimukseen tuntiliksasta ja sovimme, että soitan heti kun olen valmis, ja hän antaa minulle puhelinnumeron.

Hotellin isossa aulassa ja ravintolassa näkyy vain muutama hassu ihminen. Vastaanottovirkailija todennäköisesti hymyilee minulle maskinsa takaa. Ojennan passini, ja kun hän havaitsee, että olen varannut huoneen yli viikoksi, hän huomauttaa että huone siivotaan ainoastaan joka viides päivä. Hän antaa minulle avainkortin huoneeseen 2406, joka on hotellin toiseksi ylimmässä kerroksessa aivan kuten olen pyytänyt.

»*Nosebleed floor?*» läkkärihattuinen mies veistelee minulle hississä hymyillen, kun painan nappia, jossa lukee 24. Hänen puhe-tyylinsä on rento, vitsaileva ja silti ystävällinen, mikä kokemukseni mukaan onnistuu luontevasti vain amerikkalaisilta ja pohjoisnorjalaisilta. Voisin heittää takaisin jotain yhtä rennon vitsikästä, mutta olen Etelä-Norjasta. Päädyn keskittymään siihen, että nieleskelen ja yritän tasata ilmanpainetta.

Sänky on iso ja pehmeä, ja nukahdan saman tien.

Jossain vaiheessa havahdun vessahätään. En sytytä valoja, jotta en heräisi kokonaan, mutta erotan pöntön hämärässäkin. Kun aion istuutua, melkein kaadun ennen kuin takamukseni mätkähtää muoviselle istuimenkaalle. Olin unohtanut, että WC-istuimet ovat Yhdysvalloissa matalampia kuin Norjassa. Ja samassa muistan, miten ajattelin lapsena sen johtuvan siitä, että amerikkalaiset tykkäävät enemmän lapsista. Päätelin samoin myös lukuisista tv-kanavista, joilta tuli valtavat määrät piirrettyjä ja muita lastenohjelmia, Southdalen kilometrien mittaisista karkikihlyistä ja Valleyfairin huvipuistosta, jossa setäni esitteli minulle jonkin uuden laitteen joka kerta kun tulimme kesälomalle. Amerikka tuntui lasten taivaalta. Lyhyesti sanottuna rakastin Amerikkaa. Ja vaikka opin myöhemmin ymmärtämään, että maa oli kaikkea muuta kuin täydellinen, ymmärsin myös, että tulisin rakastamaan sitä ikuisesti.

Kun herään seuraavan kerran, on yhä pimeää. Nousen sängystä, soitan taksikuskin antamaan numeroon, pyydän häntä hakemaan minut Nicollet Avenuen ja S 10th Streetin risteyksestä ja menen ulos. Taivas on alkanut valjeta aavistuksenomaisesti Saint Paulin kaksoiskaupungissa Mississippijoen vastakkaisella puolella. Jalkakäytävää kulkiessani näen kodittoman miehen, joka nukkuu painautuneena ison pankin logolla koristetun pilvenpiirtäjän seinää vasten ikään kuin toivoen, että se lämmittäisi. Nicollet Avenuelle on pysäköity poliisiauto, mutta tummennettujen ikkunoiden takia en erota istuukosen sisällä ketään. Noin vartin päästä taksini kaartaa jalkakäytävän reunaan. Istuudun takapenkille.

»Ajetaan ensin Jordaniin.»

Kuski vilkaisee peiliin. »Jordanin kaupunkiin?»

»Ei vaan kaupunginosaan.»

Huomaan hänen empivän.

»Mitä?»

»Ei mitään, sir. Mutta jos haluat ostaa huumeita, joudut tilaamaan toisen auton.»

»En halua, ei hätää. Haluan nähdä *projektit*.»

»Jordanissa? Ei niitä ole enää, sir.»

»Ei vai?»

»Viimeiset purettiin viisi kuusi vuotta sitten.»

»Mennään sinne joka tapauksessa.»

Ajelemme läpi nukkuvan kaupungin. Pitää olla tarkkaavainen, jos haluaa havaita siirtymän vauraista kaupunginosista vähemmän vaurai-
siin. Katsoa, onko nurmikot talojen edustoilla leikattu ja roskat viety ja millaisia autoja tienvarsille on pysäköity.

Me ohitamme kellon ympäri auki olevan Winner-huoltoaseman, jonka pihalta neljä mustaa nuorukaista katselee meitä.

»Tuoltako huumeita ostetaan nykyään?» kysyn.

Kuski ei vastaa. Ajettuaan vielä muutaman korttelin hän pysäyttää auton.

»Perillä», hän sanoo. »Tässä olivat Jordanin viimeiset mammutti-kerrostalot.»

Katson kylttiä, jossa lukee: »No guns permitted beyond this point», sekä kyltin takana olevaa matalaa uudisrakennusta. Se on alakoulu. Kaksi oravaa säntäilee hämärässä pitkin nurmikkaa tuuheat hännät pehmeästi heiluen.

Ja mikähän on vierailunne syy, mister Holger Rudi?

Syy on se, että haluan tunkeutua murhaajan päähän sisään. Kulkea samoja jälkiä kuin hänkin kulki vuonna 2016. Tavoitteenani on kirja, jossa olen päässyt jo hyvään alkuun ja jonka työnimi on *Minneapolisin kostaja*. Oletan, että kustantamolla on omat ajatuksensa nimestä, mutta ei välttämättä siitä, miten kirjaa kannattaisi markkinoida. True crime -genre on kovassa huudossa tällä hetkellä, eivätkä ihmiset tunnu saavan kyllikseen järkyttävistä murhista, mystiikasta, odottamattomista käänteistä, lain kummallakin puolella toimivista roistoista ja sankareista sekä loppupäätelmistä, jotka yleensä jättävät tilaa vil-
leille salaliittoteorioille. Kirjani tarjoaa luetelluista kaikkea muuta paitsi viimeksi mainittua. Vastaukset ovat selvillä, eikä syyllisestä ole

pienintäkään epävarmuutta. Tehtävänä on vain yrittää ymmärtää, miten ja miksi kaikki tapahtui niin kuin tapahtui. Jotta pystyn siihen, minun on tunkeuduttava murhaajan lisäksi myös kaikkien muiden tarinaan kuuluvien henkilöiden päitten sisään. Hyödynnettävä jokaista tiedonmurua ja omaa mielikuvitustani, jotta näen maailman ja tapah-
tumapaikat heidän silmiensä läpi. Seulottava inhimillisyys esiin sieltä, mikä ensi näkemältä vaikuttaa puhtaasti epäinhimilliseltä. Pakotettava lukijat – ja itseni – esittämään kysymys: olisinko se voinut olla minä?

Olen varannut kahdeksan päivää kenttätutkimukseen. Aikaa ei toisin sanoen ole valtavasti, joten aloitan hänestä, joka oli juuri tässä missä olen nyt, aamuvarhaisella niin kuin minäkin, kuusi vuotta sitten.

Suljen silmäni. Kerrostalot kohoavat edessäni korkeina ja peittävät taivaan. Kuudennen kerroksen ikkuna on auki. Lennän sinne. Noin, nyt olen hän. Katselen ulos. Näen kaiken. Ylhäältä näkyy laajemmalle.

2.

Tähtäinristikko. Lokakuu 2016

YLHÄÄLTÄ NÄKYI LAAJEMMALLE. Saatoin hetken olla ulkopuolinen tarkkailija tai ainakin esittää sellaista. Langettaa korkeuksistani näennäisen puolueettomia tuomioita yhteiskunnalle, ihmisille ja heidän elämäleen kaukana alhaalla. Olin istunut kuudennen kerroksen ikkunassa aamuseitsemästä asti ja katsellut kuhinaa muurahaispesässä. Ihmisiä, jotka valuivat ulos Jordan-projektiin kuuluvien kerrostalojen ovista. Kello oli yhtätoista yli kahdeksan tiistaiaamuna. Näin autoja, jotka lähtivät liikkeelle kadunreunoista ja kerrostalojen takana olevilta parkkipaikoilta valkoinen pakokaasupilvi perässään. Keltaiset kalteriikkunaiset koulubussit, kuin pyörillä kulkevat vankilat, poimivat kyytiin lapsia ikään kuin alkusoitoksi edessä olevalle elämälle. Muut bussit kuljettivat ihmisiä töihin. Tehtaisiin, lähinnä suorittaviin työtehtäviin hierarkian alimmilla portailla. Jordan-projektin piirissä oli kuitenkin sankoin joukoin myös niitä, joilla ei ollut koulua eikä työpaikkaa, ja moni heistä makasi yhä sängyssä. Osa kattoon tuijottaen – he olivat luopuneet toivosta, jota maan ensimmäinen värillinen presidentti oli antanut heille kahdeksan vuotta aiemmin ja joka kolmen kuukauden kuluttua kannettaisiin ulos presidentin virka-asunnosta osana muuttokuormaa. Maatessaan he yrittivät etsiä vastausta kysymykseen, joka palasi heidän mieleensä toistuvasti: Miksi? Miksi nousisin sängystä?

Yksi niistä, jotka olivat löytäneet syyn, astui juuri ovesta ulos. Jordanissa ulko-ovet oli jännästi suunniteltu niin, että ne aukesivat sisäänpäin eivätkä ulospäin. Perusteluna oli kuulemma se, että murtautuminen oli vaikeampaa, jos ovenrako oli piilossa karmin takana. Riski tulla murtovarkaan surmaamaksi oli nimittäin Jordanissa suurempi kuin kuolla tulipalossa riippumatta siitä, että Jordan johti tulipalotilastoa, kun mukaan laskettiin kaikki Minneapolisin kaupunginosat.

Kolmeatoista yli kahdeksan. Kalpea syysaurinko yritti puskea esiin aamu-usvan takaa. Painoin silmäni kiinni kiikaritähtäimeen ja asetin ristikon keskelle kolmostalon ulko-ovea. Eilen hän tuli ovesta tasan kello 8.16. Eilen oli maanantai, tänään on tiistai, ihmiset ovat tapojensa orjia, eikä minulla ollut syytä olettaa, etteikö hän lähtisi tänäänkin töihin suurin piirtein samaan aikaan. Siitä huolimatta olin istunut ikkunassa seitsemästä asti. Hän oli kuitenkin itsenäinen liikkeenharjoittaja ja saattoi siten nukkua maanantaiaamuisin hieman pidempään ja aloittaa työt aikaisemmin muina arkipäivinä.

Hieroin käsiäni. Takana oli pakkasyö, ja ikkunalasiin pois tulilinjalta teipattujen verhojen raosta puhalsi kylmästi. Olin nähnyt diilereiden hakeutuvan paikoilleen kadunkulmiin ja ensimmäisten ostajien tekevän kauppvoja. Suurin osa asiakkaista oli mustia tai latinoita, mutta muutaman ohi lipuvan auton sivuikkunasta oli työntynyt nopeasti esiin valkoinen käsi. Viittätoista yli kahdeksan. Vedin sieraimiini härskiintyneen paistorasvan, valkosipulin ja tupakan hajua. Olin tehnyt loppusiivouksen yksiössä, mutta pinttynyt löyhy ei suostunut lähemmään kokolattiamatosta eikä lähtisi ennen kuin kerrostalo jonkin ajan kuluttua purettaisiin maan tasalle.

Kuuttatoista yli kahdeksan. Reisilihaksia poltteli. Nousin vaihtelun vuoksi kyykkyy. Asento ei ollut optimaalinen. Istuin polvillani ikkunan eteen vedetyllä sohvalla kiväärinpiippu selkänojaa vasten. Etäisyys oli 330 jaardia eli aavistuksen liian pitkä, etenkin kun otti huomioon tuulen. Olisin mieluiten hoitanut homman yhdellä päähän kohdistetulla laukauksella. Mutta siinä oli liikaa riskejä, ja pahim-

massa tapauksessa ampuisin kokonaan ohi. Joten suunnitelmani oli kaataa tyyppi yhdellä laukauksella rintaan ja sen jälkeen ampua toinen armonlaukaus. Kivääri oli M24, jonka olin hankkinut kuusi päivää aiemmin tuhannella yhdeksälläsadalla dollarilla. En tietenkään asekaupasta vaan paikalliselta salakuljettajalta, joka käytti välikäsiä, enimmäkseen narkkareita joilla ei ollut rikosrekisteriä mutta joita vaivasi jatkuva rahapula. Salakuljettaja lähetti heidät »helppoihin» aseita myyviin liikkeisiin, toisin sanoen sellaisiin, joiden omistajat eivät esittäneet kysymyksiä edes vilppiä epäillessään vaan tyytyivät vertaamaan lomaketta rekisteriin ja sen jälkeen myivät iloisesti kaksikymmentä potentiaalista murha-asetta narkkarille, joka hädin tuskin tiesi miltä pistooli näytti. Salakuljettaja maksoi narkkareille korkeintaan kaksikymmentä dollaria aseesta mutta myi aseet eteenpäin hinnalla, joka oli puolitoista kertaa se mitä liikkeessä pyydettiin. Salakuljettajan nimi oli Dante. Hän oli lihava keikari, joka oli syntynyt ja kasvanut maaseudulla Minneapolisin ulkopuolella mutta pukeutui italialaisittain, söi italialaista ruokaa ja puhui teeskennellyllä italialaisella korostuksella. Sekä luonnollisesti huijasi kuin italialainen tehdessään bisneksiään autotallissa parin korttelin päässä täältä. Hänen asiakkaansa olivat raskaan sarjan rikollisia. Eivät pikkurikollisia, jotka lähettivät puolisonsa asekauppaan tai kävivät siellä itse väärennetyillä papereilla, vaan sellaisia, jotka olivat valmiita maksamaan vähän ekstraa ammattimaiselle välittäjälle. Maksamaan siitä, että saattoivat olla varmoja, ettei poliisi onnistuisi yhdistämään mahdollisesti rikospaikalta löytyvää asetta heihin.

Vaikka Dante ei piitannut painostaan tai terveydestään, ulkonäkö oli hänelle sitäkin tärkeämpi. Hiukset ja parta näyttivät siltä kuin ne olisi trimmattu kynsisaksilla, ja vaatteet sopivat aina toisiinsa täydellisesti. Lisäksi hän rakasti kultaa. Hänellä oli kultaa kulmakarvoissaan, korvissaan, kaulassaan ja hampaissaan.

Kultahampaat olivat ensimmäinen asia, johon huomioni kiinnittyi, kun kävin autotallissa jossa hän hoiti bisneksiään. Ne välkähtelivät kos-

teina, kun hän totesi toivovansa, että käyttäisin kivääriä metsästykseseen ja ettei se joutuisi poliisin haltuun, koska hän oli poikkeuksellisesti ostanut sen itse eikä välikäden kautta.

»Sanon tämän vain, sinun ei tarvitse vastata, amigo.»

Kommentti oli turha, sillä en ollut siihen mennessä pukahtanut sanaakaan. Sitä paitsi mitä olisin edes vastannut? Että metsästäisin kiväärillä hänet, että hän oli juuri myynyt minulle aseensa jonka luotiin hän itse kuolisi? Olin helpottunut siitä, että hän oli yksin, mutta en ollut riisunut aurinkolaseja silmiltäni enkä avannut tiukasti solmitun hupun naruja. Olin vain nyökännyt, osoittanut haluamaani – kivääriä sekä kahta käsikranaattia – ja latonut pöytään pyydetty rahat, ja kun hän ojensi minulle mukana tulevan kotelon, käärin itse kiväärin kuplamuoviin ja asetin sen sekä kiikaritähäimen ja käsikranaatit kotelon vaahtomuovipehmusteessa olevaan niille tarkoitettuun koloon. Hän oli tuijottanut käsiäni. Tuijottanut tuijottamasta päästyään. Ehkä hän huomasi paholaisentähden kämmenselässä. Tai arven poskessani. Ehkä hän oli maininnut niistä jollekulle. Sillä ei ollut merkitystä. Kuten ei silläkään, mitä hän oli huikannut perääni kuvitellen todennäköisesti lausuvansa sanat espanjalaisittain. *Hasta la vista.* »Pikaisiin näkemisiin.»

Hän ei osannut arvatakaan, kuinka oikeassa hän oli.

Alaovi avautui jälleen.

Dante.

Hän astui kynnyksen yli ja pysähtyi. Kuten edellisenä aamunakin hän katsoi oikealle ja vasemmalle ja kumautti sen jälkeen oikean nyrkin vasempaan kämmeneensä. Ikään kuin jokainen päivä olisi merkinnyt uutta taistelua. Ikään kuin hänellä olisi joka päivä ollut mahdollisuus valita, kääntyäkö oikealle vai vasemmalle. Miten naiiveja me ihmiset olemmekaan.

Hänen autonsa – Maserati – oli parkissa nurkan takana. Se ei ollut uusi, mutta oli silti pieni ihme miten sellainen auto oli säästynyt murren roilta ja ilkeiltä Jordanissa. Selitys oli kuitenkin yksinkertainen:

ajoneuvo oli hänen asiakaskuntaansa kuuluvien jengiläisten suojeluksessa, ja sen tiesivät kaikki.

Asetin tähtäinristikon hänen rintansa kohdalle. Olin laskenut kulman ja etäisyyden ja säätänyt tähtäintä hieman alemmas, koska hän seisoi paljon matalammalla kuin minä. Pidätin hengitystäni, yritin liikuttaa sormeani liipaisimella tasaisesti, mutta tiesin sykkeeni olevan turhan korkea. Liipaisin painui syvemmälle. Ja syvemmälle. Mutta laukausta ei kuulunut. Syke kohosi. Yritin kieltää itseäni olemasta liian kärsimätön, ajattelemasta sitä, että hän lähtisi pian kävelemään, jolloin osuminen olisi huomattavasti vaikeampaa. Ei nykimistä. Vain tasaista liikettä.

Alhaalla seisova mies hytisi vilusta ja puhalteli kämmeniinsä. Kuin uhkapelaaja, joka puhalttaa noppiin.

Hän kääntyi oikealle.

Samalla hetkellä kivääri tärähti. Ilmeisesti asentoni oli tukeva, koska katseeni ei herpaantunut missään vaiheessa. Näin miehen jähmettyvän, aivan kuin hän olisi muistanut unohtaneensa jotain. Sitten jotain alkoi tipahdella jalkakäytävälle hänen pitkän takkinsa alta. Ensimmäisenä minulle tuli mieleen se, miten me olimme Monican kanssa kylpyhuoneessa, kun lapsivesi meni, sitä loiskahti lattialle ja meitä molempia pyörrytti, me olimme peloissamme ja suunniltamme onnesta, peloissamme ja suunniltamme onnesta.

Takin alta tipahteli verta. Dante kaatui. Selälleen, ovea kohti. Kaa tuessaan hän tönäisi ovea, joka avautui sisäänpäin. Hän jäi makaamaan porraskäytävän puolelle jalat ulkona jalkakäytävällä. En kuullut huutoa tai kiljuntaa, juoksevien askelten töminää tai ovien pauketta. Ainoastaan taukoamatonta, tasaista liikenteen hurinaa, joka kantautui läheiseltä moottoritieltä. Ja sitten, yhtäkkiä, hiphopmusiikkia. Joku sängyssä makaajista oli noussut ylös ja avannut ikkunan nähdäkseen, mitä tapahtui.

Minua kuvotti ja aloin täristä, mutta ajattelin Monicaa ja lapsia. Ajattelin heitä tiukasti, kun latasin uuden patruunan pesään. Kun asetin kiväärin nojaamaan olkapäähäni. Kun painoin silmäni jälleen

kiikaritähtäintä vasten, näin hänen makaavan liikkumattomana ja mietin, että hänen kenkensä näyttivät kalliilta. Että poliiseilta kestäisi aikansa saapua paikalle Jordaniin, että joku kenties ehtisi varastaa kengät ennen sitä. Jouduin räpyttelemään roskan pois silmistäni, ja kun näköni kirkastui taas, huomasin kenkien liikkuvan. Porraskäytävän hämärässä oli joku, joka veti häntä turvaan. Halusin ampua, mutta ajatus siitä, että saattaisin osua naapuriin joka oli vain tekemässä hyvää työtä lähimmäiselleen, sai minut empimään. Kun päätin kuitenkin ottaa riskin, koska kukaan, kukaan, ei ole täysin viaton, ovi liukui kiinni.

Nousin ja jouduin ottamaan tukea kävellessäni tiskipöydän ääreen, sillä jalkani oli puutunut. Käärin kiväärin kuplamuoviin. Pyyhin tiskipöydän, sohvan käsinojan ja tuolin selkänojan. Sen jälkeen menin vessaan. Pukeuduin. Nypin pois sojottavan kulmakarvan. Pitelin sitä kahden sormen välissä, asetin sen kielelleni ja nielaisin sen. Se juuttui kurkkuun ikään kuin ei olisi halunnut mennä alas. Panin aurinkolasit silmilleni ja solmin hupparinnarut. Nakkasin repun selkään, otin ruukussa kasvavan jukkapalmun syliini ja silmäiltyäni asuntoa vielä kerran menin ulos ja lukitsin oven.

Kävelin portaita kaksi kerrosta ylemmäs Mrs. Whiten ovelle. Koputin. Kuulin sisältä laahaavia askeleita. Ne pysähtyivät, ja seurasi hiljaisuus. Mrs. White todennäköisesti katsoi minua ovisilmästä. Sitteen ovi avautui. En ollut koskaan kysynyt hänen ikäänsä, tietenkään, mutta hänen täytyi olla vähintään kahdeksankymmentävuotias. Hän oli suloinen, mustaihoinen ja harmaatukkainen mummeli, joka ei tuoksunut aprikoosihillolta eikä hunajalta vaan joltain niiden väliltä.

»Tomas», hän sanoi. »Eipä olla nähty pitkään aikaan. Kuulitko sinäkin pamauksen?»

Ojensin ruukkukasvia mitään sanomatta.

»Onko se minulle?» hän kysyi hymyillen yllättyneenä.

Nyökkäsin.

Hän kallisti päätään. »Onko sinulla jokin hätänä, Tomas? Näytät jotenkin... kuolleelta. Kissan takiako? Sinulla on ikävä sitä, eikö vain?

Onko hän sanonut, milloin se on valmis? Sinun on oltava kärsivällinen, muista se.»

Nyökkäsin toistamiseen. Sitten käännyn ja kävelin pois. Kuulin, että hän ei lukinnut ovea, ja tiesin hänen katselevan perääni. Ihmetellen. Kenties hän vaistosi, että tapasimme viimeistä kertaa.

Hissi kuljetti minua aina vain alaspäin.

Ulkona sää oli kylmä ja kuulas, ja aamu-usva oli hälvenemässä. Päivästä tulisi aurinkoinen. Lähdin ripein askelin kävelemään keskustaan päin.

Matkaan meni neljäkymmentä minuuttia.

Minneapolisin keskusta, Downtown, toi minulle aina mieleen 80-luvun Motown-autot siinä, miten se oli ikään kuin jäänyt limboon menneisyyden ja tulevaisuuden välille. Se oli siisti ja puhdas, eleettömän konservatiivinen, käytännöllinen ja taatusti tylsä. Siellä oli pilvenpiirtäjiä ja siltoja, mutta ei mitään Empire State Buildingiin tai Golden Gateen verrattavaa, ja jos lontoolaiselta, pariisilaiselta tai newyorkilaiselta kysyttäisiin, mitä he ajattelevat kuullessaan sanan Minneapolis, vastaus olisi todennäköisesti järviä ja metsiä. Ok, joku vähän laajemman sivistyksen omaava saattaisi ehkä tietää, että Minneapolisissa on Yhdysvaltain pisin yhtenäinen viaduktiverkosto, Skyways. Matkalla Nicollet Mallin ja 9th Streetin risteykseen alitin yhden lasista ja metallista rakennetuista kävelysilloista, jotka kytkivät toisiinsa ostoskeskukset ja toimistorakennukset päästäen ihmiset talvella pakoon pakkasia ja kesällä pakoon helteitä.

Astuin sisään pieneen eläinkauppaan. Toista asiakasta palveltiin juuri, kuulosti siltä kuin hän olisi tilannut isompaa häkkiä kanilleen. Silloin tällöin tapahtuu yhä jotain, mikä palauttaa uskoni ihmisyyteen. Jäin norkoilemaan akvaarion eteen, ja kun myyjä tuli luokseni, osoitin yhtä akvaariossa uivaa pientä kalaa ja sanoin haluavani sen.

»Kääpiöpallokala», hän sanoi ja pyydysti kalan pieneen haaviin. »Kaunis akvaariokala, joka ei kuitenkaan sovi aloittelijalle. Se on hyvin tarkka vedenlaadusta.»

»Tiedän», sanoin.

Hän pudotti kalan muovipussiin, jossa oli vettä, ja solmi pussin.
»Vahdi, ettei kissasi syö sitä. Tai ettet vahingossa pane sitä omaan suuhusi. Sen myrkky on sata kertaa –»

»Tiedän. Käykö täällä käteinen?»

Hetken päästä olin taas ulkona kadulla.

Mustavalkoinen auto ajoi hitaasti minua kohti. Sen ovelle oli MPD:n logo sekä motto – *To Protect with Courage, To Serve with Compassion*. Kenties tummennettujen ikkunoiden takana istuvat poliisit aavistivat jotain. Mutta he eivät nousseet autosta pysäyttämään minua. Sen jälkeen kun kaupungin poliisilaitosta oli riepoteltu mediassa perusteettomista ja rasistisilta haikahtavista ruumiintarkastuksista, poliisipäällikkö oli hiljattain luvannut julkisesti, että sellainen kyseenalainen touhu loppuisi. Pelkkä aavistus ei ollut enää riittävä syy pysäyttää ihmisiä, jotka näyttivät sellaiselta kuin minä.

Auto ajoi ohitseni, mutta tiesin, että minut oli nähty. Kuten tiesin myös, että kasvoni olivat vilahtaneet useissa valvontakameroissa, joita oli Nicollet Mallin ja 9th Streetin alueella tiuhemmin kuin missään muualla koko kaupungissa.

Lisäksi tiesin vielä kolmannenkin asian.

Sen, että olin kuollut mies.

3.

Dinkytown. Syyskuu 2022

AVAAN SILMÄNI. Olen taas taksissa oman pääni sisällä. En voi tietenkään tietää, kävinkö edes murhaajan pään sisällä, ajattelinko samaa kuin hän kulkiessaan Nicollet Mallin liepeillä kuusi vuotta sitten. Ajatteliko hän kuolevansa. Sen tiedän, että hän oli Nicollet Mallissa – kiistattomat todisteet löytyvät valvontakameran kuvista ja digitaaliseksi tallenteeksi muunnetuista binäärikoodista.

Pyydän kuskia ajamaan Dinkytowniin.

Aurinko on nousemassa, kun ajamme joen yli matalampien rakennusten sekaan. Tunnelma on täysin erilainen kuin Jordanissa. Dinkytown on opiskelijoiden valtakuntaa. Niiden, joilla on tulevaisuus. Niiden, jotka aikanaan valloittavat säihkyvät pankkirakennukset, graniittisen möhkälemäisen raatihuoneen, opettajainhuoneet ja U.S. Bank Stadiumin 350 dollaria maksavat istumapaikat. Kun serkkuni ja minä olimme riittävän vanhoja, kävimme usein oluella alueen baareissa. Dinkytownissa oli mielestäni jotain jännällä tavalla boheemia. Marihuanan ja testosteronin tuoksua, nuorison ääniä, hyvää musiikkia, kutkuttavaa flirttailua sekä vaaran tunnetta, sopivasti muttei liikaa. Se oli oikea ympäristö vapaalle pudotukselle nuoruudesta aikuiselämään juuri sen verran turvallisissa puitteissa, että suurin osa täyspäisistä tyypeistä laskeutui tukevasti jaloilleen, kuten tein itsekin. Kerran serk-

kuni tyttöystävällä oli mukanaan kaveri, ja livahdin hänen kanssaan sivukujalle polttamaan jointin ja suorittamaan pikapanon, joka olisi luultavimmin unohtunut sen siliän tien, ellei muisto olisi pinttynyt mieleeni ikuisesti omissa silmissäni eksoottisen miljöön takia.

Nyt hädin tuskin tunnistan paikkaa enää. Se näyttää äidinkielen aineelta, josta opettaja on korjannut kaikki kielioppivirheet ja yli-viivannut epäsoveliaat lauseet. Me ohitamme rakennuksen, jossa aikoinaan sijainneen kahvilan omistaja väitti sinnikkäästi, että Bob Dylan oli esiintynyt siellä ensimmäisen kerran muutettuaan Hibbingistä Minneapolisiin opiskelemaan. Nyt rakennuksen tilalle on kohoamassa jokin jättimäinen kolossi. Kysyn kuskilta, arveleeko hän että violetilla julkisivulla halutaan kunnioittaa toista paikallista musiikillista suuruutta eli Princeä. Kuski vain pudistaa päätään.

»Al's Breakfast on näköjään yhä pystyssä», totean osoittaen pientä putkilon mallista baaria, jossa peräpöytään – mikäli ainoa vapaa paikka sattuu olemaan siellä – pitää ujuttautua rasvalta löyhkäävän seinän ja baaritiskillä notkuvien asiakkaiden välistä.

»Jos Al's joskus suljetaan, siitä seuraa mellakka», kuski sanoo nauraen makeasti.

Rautatien ylikulkusillan kupeessa pyydän häntä pysähtymään. Nousen autosta ja tähyän alas rataakiskoille. Joskus muinoin sillan ali kulki harvakseltaan tavarajunia, eikä liikenne ruosteisten kiskojen väleissä rehottavasta kasvillisuudesta päätellen ole juuri vilkastunut. Ylitän tien ja suuntaan kadunkulmassa olevaan baariin, jonka seinässä lukee yhä Bernie's Bar, nyin suljettua ovea, ja kuperran käteni ja tiirailen toimitilaa vuokrataan -julisteen vierestä ikkunan läpi. Baaritiski on entisellä paikallaan, mutta muilta osin ravintolasali ammottaa tyhjänä.

Minun on mentävä tällä kertaa poliisin päin sisään.

Sitten yritän kuvitella, millaista baarissa oli ja mitä siellä sanottiin ja tehtiin eräänä tiettyä kuuden vuoden takaisena aamuna.

Paras. Ja pahin. Nesbø.

Suden hetkellä kaikki hirviöt ryömivät esiin.

Nesbøn uutuustrillerissä mies aikoo kostaa perheensä kuoleman. Hänen listallaan on kuusi nimeä.

Norjalaistaustainen poliisi Bob Oz alkaa selvittää murhayritystä Minnesotassa, Yhdysvalloissa. Dna-jäljet viittaavat siihen, että syyllinen on pahamaineinen jengirikollinen Tomas Gomez.

Oz kuulee Gomezin perheen traagisen tarinan, joka selittäisi motiivin. Mutta miksi poliisilta ei löydy vaimon ja kahden lapsen kuolemasta mitään tietoja?

Murhaaja alkaa edetä listallaan, ja uhreja tulee lisää. Onnistuuko Oz nappaamaan kylmäverisen tappajan, joka tuntuu pitävän poliisia pilkkanaan?

Samalla omien ongelmiansa kanssa painivan Ozin ura tuntuu olevan vaakalaudalla ja hän on kuitenkin ainoa, joka lienee murhaajan jäljillä.

Matkan varrella hirviö toisensa jälkeen ryömii esiin kolostaan.

JOHNNY
Kniga

9 789523 621237

www.johnnykniga.fi

82.2

978-952-362-123-7